CVRIA
LUXEMBOURG

ПЪРВОИНСТАНЦИОНЕН СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE PRIMERA INSTANCIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUD PRVNÍHO STUPNĚ EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
GERICHT ERSTER INSTANZ DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS
ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF FIRST INSTANCE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
TRIBUNAL DE PREMIÈRE INSTANCE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT CHÉADCHÉIME NA GCOMHPHOBAL EORPACH
PRVOSTUPANJSKI SUD EUROPSKIH ZAJEDNICA
TRIBUNALE DI PRIMO GRADO DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-PRIMISTANZA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
GERECHT VAN EERSTE AANLEG VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE PRIMEIRA INSTÂNCIA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚD PRVÉHO STUPŇA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE PRVE STOPNJE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FÖRSTAINSTANSRÄTT

PRESUDA PRVOSTUPANJSKOG SUDA

18. rujna 1992.*

„Upravni postupak – Obveze Komisije kada joj je podnesena pritužba“

U predmetu T-24/90,

Automec Srl, društvo osnovano prema talijanskom pravu sa sjedištem u Lancenigu-Villorbi (Italija), koje zastupa G. Celona, odvjetnik pri komori u Milanu i P. Ferrari, odvjetnik pri komori u Rimu, s adresom za dostavu u Luksemburgu u uredu G. Marguea 20, rue Phillippe II,

tužitelj,

protiv

Komisije Europskih zajednica, koju zastupa E. Traversa, član pravne službe u svojstvu agenta, s adresom za dostavu u Luxembourgu, kod R. Haydera, člana pravne službe, Centre Wagner, Kirchberg,

tuženik,

radi poništenja odluke Glavne uprave za tržišno natjecanje od 28. veljače 1990., da ne odgovori povoljno na zahtjev podnesen na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe Vijeća br. 17 od 6. veljače 1962., prve Uredbe za provedbu članka 85. i 86. Ugovora o EEZ-u (SL 1962, 13, str. 204.), a koji se odnosi na ponašanje BMW-a GmbH i BMW-a Italia SpA,

PRVOSTUPANJSKI SUD EUROPSKIH ZAJEDNICA,

u sastavu: J. L. Cruz Vilaça, predsjednik, H. Kirschner, B. Vesterdorf, R. García-Valdecasas i K. Lenaerts, predsjednik vijeća, D. Barrington, A. Saggio, C. Yeraris, R. Schintgen, C. P. Briët i J. Biancarelli, suci,

* Jezik postupka: talijanski

nezavisni odvjetnik: D. A. O. Edward

tajnik: H. Jung

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 22. listopada 1991.,

donosi sljedeću

Presudu

Činjenice iz kojih proizlazi spor

1 Tužitelj je društvo s ograničenom odgovornošću osnovano prema talijanskom pravu, čije je sjedište u Lancenigu-Villorbi u pokrajini Treviso. On je 1960. sklopio ugovor o koncesiji s BMW-om Italia SpA (u daljnjem tekstu: BMW Italia) za distribuciju BMW-ovih automobilskih vozila u gradu i pokrajini Treviso.

2 Dopisom od 20. svibnja 1983. godine BMW Italia obavijestio je tužitelja o svojoj namjeri da ne obnovi ugovor koji je isticao 31. prosinca 1984.

3 Tužitelj je potom pokrenuo postupak pred Tribunale di Milano, u kojem je zatražio da se BMW-u Italia naloži da nastavi ugovorni odnos. Kako je ta tužba odbijena, tužitelj je uložio žalbu pred Corte d'appello di Milano. BMW Italia je zatražio od predsjednika Tribunale di Treviso da naloži pljenidbu sveg Automecovog materijala s žigom BMW-a. Taj je zahtjev odbijen.

4 Dok je predmet bio u postupku pred Corte d'appello di Milano tužitelj je Komisiji 25. siječnja 1988. podnio zahtjev na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe Vijeća br. 17 od 6. veljače 1962., prve uredbe o provedbi članaka 85. i 86. Ugovora o EEZ-u (SL 1962, 13, str. 204., u daljnjem tekstu: Uredba br. 17).

5 U tom je zahtjevu tužitelj, nakon što je opisao tijek i sadržaj svojih ugovornih odnosa s BMW-om Italia i iznio srž postupka protiv potonjeg pred nacionalnim sudovima, istaknuo da je ponašanje BMW-a Italia i njegovog njemačkog društva majke BMW-a AG predstavljalo kršenje članka 85. Ugovora o EEZ-u. Tužitelj je tvrdio da BMW Italia nema pravo odbiti opskrbu BMW-ovim vozilima i rezervnim dijelovima, niti mu priječiti da koristi BMW-ove žigove, s obrazloženjem da je BMW-ov distribucijski sustav, koji je odobren u Saveznoj Republici Njemačkoj Odlukom Komisije 75/73/EEZ od 13. prosinca 1974. koja se odnosi na postupak primjene članka 85. Ugovora o EEZ-u (SL 1975, L 29, str. 1., u daljnjem tekstu: Odluka od 13. prosinca 1974.), bio selektivni distribucijski sustav i da je tužitelj zadovoljio potrebne kvalitativne kriterije. Na temelju presude Suda od 22. listopada 1986., Metro/Komisija (75/84, Zb., str. 3021. i 3091.) tužitelj smatra da je BMW Italia dužan priznati ga kao distributera.

6 Tužitelj stoga smatra da je BMW bio dužan:

– izvršiti zaprimljene narudžbe za vozila i rezervne dijelove po cijenama i uz uvjete koji se primjenjuju na prekupce, i

– odobriti korištenje BMW-ovih žigova u mjeri u kojoj je to potrebno za normalno informiranje javnosti i na način koji je u skladu s uobičajenom praksom u automobilskom sektoru.

7 Tužitelj je stoga zatražio od Komisije da donese odluku kojom se BMW-u Italia i BMW-u AG nalaže da okončaju navodnu povredu i da svoje ponašanje usklade s prethodno navedenim mjerama, kao i s drugim mjerama koje Komisija smatra potrebnima ili korisnima.

8 Dopisom od 1. rujna 1988. tužitelj se žalio na nedavnu intervenciju BMW-a kod njegovih talijanskih koncesionara kojima je cilj bio da im zapriječi prodaju vozila potencijalnim prekupcima pod prijetnjom gubitka provizije. Tužitelj je dodao da je bio predmetom bojkota BMW-a i da mu je nabava vozila kod talijanskih i stranih koncesionara tog žiga postala nemoguća iako su ona bila dostupna. Stoga je nedavno doveden u situaciju da nije bio u mogućnosti izvršiti više zaprimljenih narudžbi.

9 Dana 30. studenoga 1988. Komisija je poslala tužitelju preporučeno pismo koje je potpisao direktor Glavne uprave za tržišno natjecanje (u daljnjem tekstu: DG IV). Njime se u prvom redu tužitelj obavješćivao da se Komisija, na temelju podataka koje joj je dostavio, smatra nenadležnom za rješavanje njegovog zahtjeva. U tom je smislu u pismu detaljno pojašnjeno da se Komisija, iako nacionalni sudovi mogu uzeti u obzir takve okolnosti u okviru postupka za naknadu štete, ne može na njih pozvati u svrhu obvezivanja BMW-a da nastavi isporuku tužitelju. Kao drugo, u pismu se pozornost tužitelja svraća na Uredbu (EEZ) br. 123/85 od 12. prosinca 1984. o primjeni članka 85. stavka 3. Ugovora o EEZ-u na određene kategorije ugovora o distribuciji i uslugama prodaje i postprodaje motornih vozila (SL 1985, L 15, str. 16., u daljnjem tekstu: Uredba br. 123/85), koja je stupila na snagu 1. srpnja 1985. Komisija je dodala da su „razni europski proizvođači automobila izmijenili ugovore o distribuciji da bi se uskladili s Uredbom. Dostupne informacije ne dopuštaju pretpostavku da BMW Italia također nije poduzeo mjere kako bi se osigurao da njegova vlastita distribucijska mreža bude u skladu s navedenim propisima Zajednice u području tržišnog natjecanja“.

10 Protiv tog pisma tužitelj je 17. veljače 1989. podnio tužbu za poništenje (predmet T-64/89).

11 Dana 26. srpnja 1989. Komisija je poslala tužitelju drugo preporučeno pismo, koje je ovaj put potpisao glavni direktor za tržišno natjecanje. Nakon pojašnjenja da pismo od 30. studenoga 1988. ne predstavlja konačno zauzimanje stajališta, Komisija je službeno obavijestila tužitelja da ne namjerava dati povoljan odgovor na njegov zahtjev od 25. siječnja 1988. Komisija je takvo stajalište obrazložila time što na temelju članka 85. Ugovora o EEZ-u nema potrebne ovlasti ni za

utvrđenje da raskid ugovora o distribuciji nema pravni učinak, ni za nalaganje ponovnog uspostavljanja ugovornog odnosa između stranaka na temelju tipskog ugovora koji je trenutno koristio BMW Italia u odnosima sa svojim distributerima. Komisija je dodala da, pod pretpostavkom da je ugovor o distribuciji koji BMW primjenjuje u suprotnosti s člankom 85. stavkom 1. Ugovora, ona može samo utvrditi povredu i, slijedom toga, ništavost ugovora. Nadalje, primjećuje da jedna ugovorna strana nema pravo spriječiti drugu stranu da raskine ugovor na uobičajeni način, poštujući rok za upućivanje prethodne obavijesti o raskidu, kao što je zapravo bilo učinjeno u ovom slučaju. Budući da se ova informacija priopćava „primjenom i u svrhu“ članka 6. Uredbe Komisije br. 99/63/EEZ od 25. srpnja 1963. o saslušanjima predviđenima u članku 19. stavcima 1. i 2. Uredbe Vijeća br. 17 (SL 1963, 127, str 2268., u daljnjem tekstu: Uredba br. 99/63), Komisija je zatražila od tužitelja da podnese očitovanje u roku od dva mjeseca.

12 Tužitelj je na taj zahtjev odgovorio pismom od 4. listopada 1989., u kojem je naveo da je u svojoj pritužbi samo zatražio pravo na sudjelovanje u selektivnom distribucijskom sustavu koji je, prema njemu, uspostavio BMW, a ne nastavak prijašnjeg ugovora o distribuciji. Podsjetio je da su njegovi predstavnici naznačili da je u tijeku postupak pred talijanskim sudovima u vezi s pitanjima koja se odnose na taj ugovor. Što se tiče njegovog prava na sudjelovanje u distribucijskom sustavu, oni su istaknuli da to pravo ne proizlazi iz ugovora nego iz „mnogih načela koja su Komisija i Sud višekratno potvrdili u području selektivne distribucije“ s obzirom na to da je tužitelj pokazao u razdoblju od dvadeset i pet godina da udovoljava BMW-ovim zahtjevima. Tužitelj je također istaknuo da je, u svom pismu od 30. studenoga 1988., pozivajući se na nedostatak dokaza o neusklađenosti BMW-ovog sustava selektivne distribucije s Uredbom br. 123/85 o skupnim izuzećima, Komisija pogrešno omogućila BMW-u uživanje presumpcije nevinosti uzevši u obzir pružene dokaze o BMW-om ponašanju. Tužitelj je također izjavio da ga je iznenadilo to što se Komisija proglasila nenadležnom za određivanje ponovne uspostave ugovornih veza između njega i BMW-a jer to od nje nije ni tražio. Tužitelj je zahtijevao „svoje pravo da mu se opet isporučuju BMW-ovi proizvodi, ne na temelju isključive distribucije, nego kao distributeru koji ispunjava sve uvjete da bude izabran za sudjelovanje u svojstvu člana mreže“. Stoga se protivi tome da Komisija njegovom zahtjevu prida nepostojeći sadržaj.

13 Dana 28. veljače 1990. član Komisije zadužen za tržišno natjecanje poslao je u njeno ime tužitelju dopis koji je glasio:

„Ovo pismo se odnosi na zahtjev koji ste podnijeli Komisiji 25. siječnja 1988. na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe Vijeća br. 17/62 protiv BMW-a Italia, koji se odnosi na, prema vašem mišljenju, povredu članka 85. stavka 1. Ugovora o EEZ-u koju je počinilo to društvo.

Komisija je ispitala činjenične i pravne dokaze koje ste iznijeli u pritužbi, te vam je dala mogućnost da iznesete svoje primjedbe u vezi s njenom namjerom da vam

ne odgovori povoljno na navedenu pritužbu. Obaviješteni ste o takvoj namjeri preliminarnim pismom od 30. studenoga 1988. i nakon toga ‘pismom na temelju članka 6.’ od 26. srpnja 1989.

U svom odgovoru od 4. listopada 1989. niste naznačili nikakve nove činjenice i niste pružili nikakve nove argumente ili pravne reference u prilog svom zahtjevu. Iz toga slijedi da Komisija ne vidi razlog za predomišljanje u pogledu namjere da odbije vaš zahtjev za intervenciju iz sljedećih razloga.

1. Na prvom mjestu i s obzirom na prvi zahtjev koji ste naveli u svojoj pritužbi (str. 7., točka 2., alineja 1. i 2.: naložiti BMW-u da isporuči Automecu vozila i rezervne dijelove i ovlastiti Automec za korištenje BMW-ovog žiga), Komisija smatra da, na temelju članka 85. stavka 1. Ugovora, nije ovlaštena izricati naloge koji bi joj omogućili da obveže proizvođača na, u okolnostima ovog slučaja, isporuku njegovih proizvoda, čak i pod pretpostavkom da je Komisija utvrdila neusklađenost distribucijskog sustava navedenog proizvođača, BMW-a Italia, s člankom 85. stavkom 1. Štoviše, Automec nije pružio nikakav dokaz o vladajućem položaju BMW-a Italia, odnosno o zloporabi istoga, koji bi bio u suprotnosti s člankom 86. Ugovora; samo na temelju tog članka Komisija bi eventualno mogla nametnuti BMW-u Italia sklapanje ugovora s Automecom.

2. Što se tiče Automecovog drugog zahtjeva (str. 7., točka 3. pritužbe: okončati povredu koju Automec stavlja na teret BMW-u Italia), Komisija smatra da je Automec već pokrenuo postupke pred talijanskim sudovima, i u prvom stupnju i po žalbi, u pogledu spora između njega i BMW-a Italia čiji je predmet raskid ugovora o distribuciji kojim su ta dva društva bila vezana u prošlosti. Što se tiče Komisije, ništa ne sprečava Automec da nacionalnom sudu podnese pitanje o usklađenosti distribucijskog sustava BMW-a Italia s člankom 85. To pokretanje postupka pred nacionalnim sudom doima se jednostavnije jer je on već dobro upoznat s ugovornim vezama koje BMW Italija ima sa svojim distributerima.

U tom vas pogledu Komisija podsjeća da talijanski sud ne samo da je nadležan kao i ona za primjenu, u konkretnom slučaju, članka 85. i osobito njegovog stavka 2., već, za razliku od Komisije ima i ovlast eventualno naložiti BMW-u Italia da Automecu naknadi štetu i plati kamate ako Automec dokaže da mu je odbijanje prodaje navedenog proizvođača nanijelo štetu. Članak 6. Uredbe br. 99/63/EEZ Komisiji dodjeljuje diskrecijsku ovlast u odnosu na procjenu ‘prikupljenih dokaza’ nakon razmatranja pritužbe, koja joj omogućuje da primijeni različite stupnjeve prioriteta pri ispitivanju predmeta.

Na temelju prethodnih razmatranja, iznesenih u točki 2. ovog pisma, Komisija je došla do zaključka da ne postoji dovoljan interes Zajednice za dublje ispitivanje činjenica iznesenih u ovoj pritužbi.

3. Slijedom toga vas obavještavam da je, iz razloga iznesenih u točkama 1. i 2., primjenjujući članak 3. stavak 2. Uredbe Vijeća br. 17/62 Komisija odlučila da ne odgovori pozitivno na zahtjev koji ste podnijeli 25. siječnja 1988."

14 Prvostupanjski sud je 10. srpnja 1990. odbacio kao nedopuštenu tužbu za poništenje koju je Automec podnio protiv pisma Komisije od 30. studenoga 1988. (presuda od 10. srpnja 1990., Automec/Komisija, T-64/89, Zb., str. II-367.) jer to pismo ne predstavlja odluku o pritužbi tužitelja, već je dio neformalne razmjene stajališta tijekom prve od tri uzastopne faze u tijeku postupka koji je uređen člankom 3. stavkom 2. Uredbe br. 17 i člankom 6. Uredbe br. 99/63. Presuda je postala pravomoćna.

15 Što se tiče naknadnog tijeka postupka između njega i BMW-a Italia pred talijanskim sudovima, tužitelj je na raspravi izjavio da su, s jedne strane, Tribunale i, s druge, Corte d'appello di Milano odbili njegovu tužbu čiji je cilj bio naložiti BMW-u Italia ponovno uspostavljanje ugovornih veza te da je protiv te presude uložio žalbu pred Corte Suprema di Cassazione. S druge je strane dodao da je Tribunale di Milano prihvatio tužbu BMW-a Italia kojom se želi spriječiti korištenje BMW-ovog žiga u svrhu oglašavanja vozila iz paralelnog uvoza, nakon što ju je odbio Pretore i predsjednik Tribunale di Treviso. Tužitelj je uložio žalbu protiv te odluke pred Corte d'appello di Milano.

Postupak

16 U tim je okolnostima tužitelj zahtjevom podnesenim tajništvu Prvostupanjskog suda 3. svibnja 1990. podnio ovu tužbu.

17 Pisani je postupak tekao uobičajenim slijedom. Na prijedlog prvog vijeća, a nakon saslušanja stranaka, Prvostupanjski je sud predmet uputio punom sastavu. Nezavisni odvjetnik imenovan je od strane predsjednika Prvostupanjskog suda.

18 Nakon izvješća suca izvjestitelja i saslušavši nezavisnog odvjetnika,Prvostupanjski je sud odlučio otvoriti usmeni postupak bez prethodnog prikupljanja dokaza. Također je odlučio na vlastitu inicijativu uzeti u obzir sljedeće dokumente koje su dostavile stranke u predmetu T-64/89 (Automec I):

– zahtjev koji je tužitelj uputio Komisiji 25. siječnja 1988. na temelju članka 3. stavka 2. Uredbe br. 17 (prilog 5. tužbi u predmetu T-64/89);

– pismo koje je tužitelj uputio Komisiji 1. rujna 1988. (prilog 18. tužbi u predmetu T-64/89);

– pismo koje je tužitelj uputio Komisiji 4. listopada 1989. (prilog očitovanjima koje je dostavio tužitelj na zahtjev Komisije predmetu T-64/89).

19 Prvostupanjski je sud na raspravi održanoj 22. listopada 1991. saslušao iskaze stranaka i njihove odgovore na pitanja. Nakon što je nezavisni odvjetnik 10. ožujka 1992. podnio svoje mišljenje u pisanom obliku predsjednik je na isti dan zatvorio usmeni postupak.

20 U svojoj tužbi tužitelj traži od Prvostupanjskog suda da:

– odredi spajanje ovog predmeta s predmetom T-64/89 koji je u tijeku;

– tužbu proglasi dopuštenom, pri čemu zadržava pravo to povući nakon što presuda o poništenju navodne pojedinačne odluke od 30. studenoga 1988. postane pravomoćna;

– poništi pojedinačnu odluku Uprave za tržišno natjecanje i, s obzirom na to da je neizostavna pretpostavka za tu odluku, Uredbu br. 123/85;

– proglasi da je, na temelju članka 176. Ugovora, Komisija obvezna poduzeti mjere koje proizlaze iz presude;

– naloži Komisiji naknadu štete;

– naloži Komisiji snošenje troškova.

U svojoj replici, podnesenoj nakon izricanja presude u predmetu T-64/89, od Prvostupanjskog suda traži da:

– poništi odluku Glavne uprave za tržišno natjecanje Europske komisije od 28. veljače 1990., nakon eventualnog proglašenja da se Uredba br. 123/85 ne primjenjuje na sustave selektivne distribucije; ili, podredno, ako se ta uredba treba smatrati primjenjivom na sustave isključive distribucije i na sustave selektivne distribucije, da poništi tu uredbu jer je u suprotnosti s Uredbom Vijeća br. 19/65/EEZ, koja je njen pravni temelj i, u svakom slučaju, na temelju toga što očito sadrži nepravilnost jer na identičan način uređuje dvije potpuno različite situacije;

– proglasi da je, na temelju članka 176. Ugovora, Komisija obvezna poduzeti mjere koje proizlaze iz presude;

– naloži Komisiji naknadu štete;

– naloži Komisiji snošenje troškova.

21 Komisija od Prvostupanjskog suda zahtijeva da:

– odbaci zahtjev tužitelja za spajanje ovog predmeta s predmetom T-64/89, koji je trenutno u tijeku;

– odbije Automecovu tužbu za poništenje Odluke Komisije od 28. veljače 1990. [SG (90) D/2816];

– odbije zahtjev da se Komisiji naloži naknada štete i plaćanje kamata;

– naloži tužitelju snošenje troškova.

Zahtjev za poništenje

1. Predmet pritužbe

Argumentacija stranaka

22 Tužitelj stavlja Komisiji na teret da je zanemarila predmet njegovog zahtjeva smatrajući da se on ograničava na zahtjev Komisiji da naloži BMW-u da isporuči narudžbe, te da odobri tužitelju korištenje njihovog žiga, dok je cilj istrage koju je on tražio bio saznati proizlazi li bojkot kojem je bio izložen iz sustava distribucije BMW-a ili se radi o diskriminatornoj primjeni tog sustava.

23 Tužitelj ističe da je tražio ne samo da Komisija utvrdi da je BMW prekršio članak 85. stavak 1. i da donese odluku kojom se BMW-u nalaže da okonča počinjene povrede, nego da je također tražio da se povuče povlastica izuzeća koju je ona selektivnom distribucijskom sustavu BMW-a odobrila prethodno navedenom odlukom od 13. prosinca 1974. i/ili ona o izuzeću predviđenom Uredbom br. 123/85.

24 Tužitelj ističe da Komisija nije vezana specifičnim zahtjevima podnositelja pritužbe, nego da sama može utvrditi sadržaj naloga čiji je cilj okončati povredu, pod uvjetom da je taj nalog prikladan za postizanje tog cilja, te da poštuje načelo proporcionalnosti.

25 Komisija tvrdi da je glavni predmet Automecovog zahtjeva bio ishoditi nalog BMW-u da nastavi isporuku i odobrenje korištenja njegovih žigova, te da je BMW-ovo odbijanje opskrbe glavni razlog za pritužbu i podnošenje tužbe. Prema Komisiji, ovaj se zahtjev poklapa sa zahtjevom da se naloži tužiteljevo uključenje u distribucijski sustav BMW-a.

26 U svom odgovoru na repliku Komisija osporava da je tužitelj zatražio od nje da povuče povlasticu izuzeća odobrenu selektivnom distribucijskom sustavu BMW-a, kako je predviđeno Uredbom br. 123/85, i da donese odluku koja je u njenoj isključivoj nadležnosti.

Ocjena Prvostupanjskog suda

27 Prvostupanjski sud smatra da se pritužba tužitelja sastojala, s jedne strane, od zahtjeva za usvajanje dviju posebnih mjera u odnosu na BMW, naime naloga da isporuči tužiteljeve narudžbe i naloga da tužitelju odobri korištenje nekih od

njegovih žigova. S druge se strane sastojala od općenitijeg zahtjeva za donošenje odluke kojom se BMW-u nalaže da okonča povredu, te mu se nameću druge mjere koje Komisija smatra potrebnima ili korisnima.

28 S obzirom na te zahtjeve pobijana odluka formulirana je u dva dijela. U prvom dijelu Komisija odbija, pozivajući se na svoju nenadležnost, naložiti BMW-u da isporuči tužitelju svoje proizvode i ovlastiti ga za korištenje žiga BMW. U drugom dijelu, pozivajući se na postupke između tužitelja i BMW-a koji su u tijeku pred talijanskim sudovima, odbija svoju ovlast diskrecijske ocjene o stupnju prioriteta koji dodjeljuje pritužbama i nedostatku dovoljnog interesa Zajednice za provođenje detaljnijeg ispitivanja slučaja u onoj mjeri u kojoj se pritužbom nastoji ishoditi odluka kojom se BMW obvezuje na okončanje povrede. Dva dijela pobijane odluke, dakle, odgovaraju dvama aspektima tužiteljeve pritužbe.

29 Priopćenje na temelju članka 6. Uredbe br. 99/63 upućeno tužitelju 26. srpnja 1989. bavi se pitanjem tužiteljevog zahtjeva kojim se traži određivanje „ponovne uspostave“ njegovih ugovornih odnosa s BMW-om. U svom odgovoru od 4. listopada 1989. tužitelj je osporio takvo tumačenje svojeg zahtjeva i pojasnio da je namjeravao tražiti pravo da neovisno o prijašnjim ugovornim odnosima bude uključen u BMW-ov distribucijski sustav, koji je opisao kao selektivan. Komisija je uzela u obzir to objašnjenje uklonivši iz pobijane odluke sva upućivanja na navodni tužiteljev zahtjev za ponovnu uspostavu prijašnjeg ugovornog odnosa.

30 Osim toga, ništa u pobijanoj odluci ne sugerira da se Komisija smatrala vezanom zahtjevom za donošenje posebnog naloga, poput onoga koji je formulirao tužitelj, i da je tako ugrozila mogućnost donošenja druge odgovarajuće mjere za okončanje eventualne povrede umjesto traženog naloga. Prvi dio pobijane odluke samo odgovara na zahtjev za donošenje posebnih naloga, poput ovih koje je formulirao tužitelj, bez prejudiciranja odgovora na pitanje je li Komisija mogla poduzeti i druge mjere.

31 Prema tome, u drugom dijelu pobijane odluke Komisija je odgovorila na općenitiji zahtjev za donošenje odluke kojom se BMW-u nalaže okončanje navodne povrede te se određuju sve mjere koje su korisne u tu svrhu.

32 Na kraju, Prvostupanjski sud smatra da cilj tužiteljeve pritužbe nije bio povlačenje povlastice skupnih izuzeća predviđene Uredbom br. 123/85. U tužbi u predmetu T-64/89 (str. 15. i 17.) tužitelj je Komisiji prigovorio da je prekršila članak 10. stavak 1. Uredbe br. 123/85, koji je ovlašćuje da povuče povlasticu primjene navedene Uredbe u mjeri u kojoj je ona bila primjenjiva. Međutim, ta referenca u dokumentu upućenom Prvostupanjskom sudu, a ne Komisiji, ne može imati učinak povećanja opsega predmeta ranije pritužbe. U tom pogledu valja istaknuti kako je tužitelj imao priliku, u odgovoru na pismo od 4. listopada 1989., koje mu je upućeno na temelju članka 6. Uredbe br. 99/63, precizirati sadržaj pritužbe. Međutim, odgovor na to pismo, koje je tužitelj poslao nakon podnošenja tužbe u predmetu T-64/89, ne spominje moguće povlačenje izuzeća. U tim okolnostima

Komisija nije mogla shvatiti pritužbu kao zahtjev za povlačenje skupnih izuzeća predviđenih Uredbom br 123/85.

33 Iz toga slijedi da Komisija nije zanemarila predmet tužiteljeve pritužbe.

2. Prvi dio pobijane odluke

Argumentacija stranaka

34 Protiv prvog dijela pobijane odluke, u kojem se Komisija proglasila nenadležnom za donošenje posebnih naloga koje je tražio tužitelj, potonji ističe jedini tužbeni razlog, i to u pogledu povrede prava Zajednice, osobito članka 3. Uredbe br. 17.

35 U svojoj tužbi tužitelj osporava razliku koju Europska komisija čini između njenih ovlasti, na temelju navedenog članka, u slučaju povrede članka 85. stavka 1., s jedne strane, i povrede članka 86. Ugovora o EEZ-u, s druge strane. Tužitelj tvrdi da tekst članka 3. Uredbe br. 17 ne pravi takvu razliku i da taj članak stoga daje Komisiji u oba slučaja ovlast „odlukom zahtijevati od poduzetnika [...] da okončaju utvrđenu povredu“. Međutim, u ovom slučaju jedini način okončanja povrede članka 85. koji se sastoji u odbijanju isporuke jest nalaganje da se narudžbe isporuče.

36 U svojoj replici tužitelj tvrdi, u prvom redu, da nepostojanje sporazuma između njega i BMW-a samo po sebi ne priječi primjenu članka 85. stavka 1. Ugovora. Ponašanje koje je na prvi pogled jednostrano može potpadati pod članak 85. stavak 1., osobito tamo gdje se odvija u okviru distribucijskog sustava.

37 Tužitelj tvrdi da BMW provodi sustav selektivne distribucije. Međutim, iz sudske prakse Suda (presuda od 11. listopada 1983., Demo-Studio Schmidt/Komisija, 210/81, Zb., str. 3045.) proizlazi da prekupac koji je bez razloga isključen iz selektivnog distribucijskog sustava može zatražiti od Komisije da intervenira na temelju članka 3. stavka 2. točke (b) Uredbe br. 17, a ako Komisija to odbije, može se obratiti sudovima Zajednice. Tužitelj smatra da su u ovom slučaju prisutni svi elementi povrede spomenuti u gore navedenoj presudi.

38 Tužitelj nadalje tvrdi da je nelogično smatrati da Komisija može, ako je tome tako, utvrditi da je cijeli sustav distribucije nezakonit i zabraniti BMW-u da ga ubuduće primjenjuje, dok se ne može protiviti ponašanju proizvođača prema raznim prekupcima. Ako bi tome bilo tako, bilo bi lako izraditi „na papiru“ ugovorne sustave koji bi bili iznimno pozitivni s aspekta tržišnog natjecanja, a zatim ih ne primjenjivati u uvjerenju da, konkretno, Komisija nema nikakve ovlasti intervenirati. U prilog ovoj tvrdnji tužitelj se poziva na presudu Suda od 17. rujna 1985., Ford/Komisija (25/84 i 26/84, Zb., str. 2725.) iz koje proizlazi da, prilikom ispitivanja ugovora o distribuciji u svrhu mogućeg izuzeća, Komisija može uzeti u obzir sve okolnosti provedbe tog ugovora, koje mogu uključivati i uskraćivanje isporuke. Stoga Komisija mora procijeniti ne samo „sustav u cjelini“, već i njegovu praktičnu primjenu, odnosno neprimjenu.

39 Tužitelj smatra da eventualno postojanje izuzeća nije u suprotnosti s takvim ispitivanjem konkretnih načina primjene distribucijskog sustava. Priznajući da Komisija prisilnim sredstvima ne može osigurati provedbu odluke kojom se BMW-u nalaže nastavak isporuke, tužitelj tvrdi da Komisija ipak ima odvraćajuće ovlasti, posebice u obliku izricanja novčanih kazni koje omogućuju poštovanje takve odluke.

40 Komisija tvrdi da različita logika kojom se vode članci 85. i 86. Ugovora, koja je po njenom mišljenju prepoznata u presudama Prvostupanjskog suda od 10. srpnja 1990., Tetra Pak/Komisija, Zb., str. II-309.), za učinak ima različit opseg njenih ovlasti na temelju članka 3. Uredbe br. 17, ovisno o tome koji je od tih dvaju članaka Ugovora povrijeđen. Podsjeća da članak 86. zabranjuje poduzetniku u vladajućem položaju jednostrana ponašanja koja ograničavaju tržišno natjecanje, a koja se mogu sastojati od namjernih radnji ili propusta. To je razlog iz kojeg je Sud, u svojoj presudi od 6. ožujka 1974., Commercial Solvents/Komisija (6/73 i 7/73 , Zb., str. 223.), potvrdio da se članak 3. Uredbe br. 17 treba primjenjivati ovisno o prirodi utvrđene povrede i da može sadržavati nalog za poduzimanje određenih djelovanja ili pružanja usluga, koji su nezakonito propušteni, kao i zabranu nastavljanja određenih djelovanja, praksi ili situacija protivnih Ugovoru.

41 S druge strane, Komisija smatra da su, u slučaju povrede članka 85. stavka 1. Ugovora, i predmet i opseg njenih ovlasti za intervenciju različiti. Što se tiče predmeta, odnosno povrede koju je mogla okončati, Komisija ističe da članak 85. zabranjuje sporazume između dvaju ili više poduzetnika koji imaju za cilj ili učinak narušavanje tržišnog natjecanja. Prema Komisiji, jedini sporazum na koji se može primijeniti članak 85. Ugovora u ovom slučaju je onaj između BMW-a Italia i njegovih trenutnih distributera, pa bi se ovlasti Komisije za intervenciju iz članka 3. stavka 1. Uredbe br. 17 mogle ostvariti samo u odnosu na taj sporazum. Prema mišljenju Komisije, presuda Suda od 28. veljače 1984., Ford/Komisija (228/82 i 229/82, Zb., str 1129., u daljnjem tekstu: Ford II) potvrđuje da, u kontekstu distribucijskog sustava, samo sporazum utjelovljen u ugovoru o distribuciji može predstavljati povredu članka 85. Ugovora.

42 Što se tiče opsega njenih ovlasti u slučaju povrede članka 85. stavka 1. Ugovora, Komisija tvrdi, na temelju iste presude, da je jedina odluka koja se može donijeti na temelju članka 3. stavka 1. Uredbe br. 17 ona kojom se utvrđuje eventualna neusklađenost dotičnog distribucijskog sustava s člankom 85. stavkom 1. Ugovora i kojom se od dobavljača zahtijeva prestanak primjene ugovora o distribuciji u cijelosti. Dodaje, također na temelju presude Ford II, kako ipak nije lišena bilo kakve mogućnosti reakcije na ponašanje suprotno tržišnom natjecanju koje se provodi u kontekstu distribucijskog sustava jer bi, primjerice, mogla izreći novčanu kaznu ako bi se ugovor o distribuciji nastavio primjenjivati.

43 Komisija napominje da Automec ne traži uklanjanje distribucijskog sustava, nego, naprotiv, tvrdi da ima pravo u njemu sudjelovati. Međutim, to je specifično i

pojedinačno pravo za čije prisilno provođenje Komisija nema ovlasti, osim u okviru primjene članka 86. Ugovora.

44 U odgovoru na repliku Komisija dodaje da se Sud u prethodno navedenoj presudi od 11. listopada 1983., 210/81, na koju se poziva tužitelj, referira na slučaj istodobne povrede članaka 85. i 86. Ugovora te da se dva presedana koje Sud navodi u toj presudi, odnosno njegova prethodno navedena presuda od 6. ožujka 1974., 6/73 i 7/73, i rješenje od 17. siječnja 1980., Camera Care/Komisija (792/79 R, Zb., str. 119.), odnose na povredu članka 86. (Commercial Solvents) ili na povredu obaju članaka, 85. i 86. (Camera Care).

45 Komisija tvrdi da joj zabrana kartela i ovlasti koje su joj dodijeljene za osiguranje provođenja te zabrane ne dopuštaju ograničavanje slobode ugovaranja gospodarskih subjekata koje bi išlo tako daleko da prisili proizvođača da prihvati određenog prekupca u svoj distribucijski sustav. S tim u vezi poziva se na mišljenje nezavisne odvjetnice Rozès u predmetu 210/81 (prethodno naveden, str. 3067.).

46 Konačno, Komisija ističe da pobijana odluka ni na koji način ne prejudicira odgovor na pitanje je li distribucijski sustav BMW-a Italia selektivan ili i isključiv i selektivan distribucijski sustav poput onoga obuhvaćenog Uredbom br. 123/85, odnosno na pitanje je li navedeni sustav u skladu s člankom 85. stavkom 1. Ugovora. Prema Komisiji, čak i ako se utvrdi da distribucijski sustav BMW-a Italia predstavlja povredu članka 85. stavka 1., ni članak 85. Ugovora niti članak 3. stavak 1. Uredbe br.17 ne daju joj ovlast da BMW-u Italia nametne obvezu ugovaranja s Automecom.

Ocjena Prvostupanjskog suda

47 Prvostupanjski sud smatra da valja utvrditi je li Komisija povrijedila pravo Zajednice, osobito članak 3. Uredbe br. 17, odbivši zahtjev za donošenje navedenih posebnih naloga jer se nije smatrala nadležnom za poduzimanje takvih mjera u okolnostima konkretnog slučaja.

48 Valja podsjetiti da se tužiteljev zahtjev odnosi na to da se BMW-u Italia naloži isporuka zaprimljenih narudžbi; također se odnosi na to da se BMW-u naloži da odobri tužitelju korištenje nekih njegovih žigova. Ti zahtjevi su obrazloženi činjenicom da je tužitelj smatrao da je ispunio sve uvjete da bude dio BMW-ove distribucijske mreže. Tužitelj je stoga zatražio od Komisije da usvoji dva posebna naloga u odnosu na BMW i time ga prisili da poštuje njegovo navodno pravo da bude primljen u distribucijsku mrežu koju je uspostavio BMW.

49 Budući da je Komisija u prvom dijelu svoje odluke odbila zahtjev kojim se traži donošenje tih dvaju posebnih naloga, valja razmotriti članak 3. stavak 1. Uredbe br. 17, koji ovlašćuje Komisiju da obveže predmetne poduzetnike da okončaju povredu prava tržišnog natjecanja za koju je utvrdila da bi, u vezi s člankom 85.

stavkom 1. Ugovora, mogla činiti pravni temelj odluke kojom se udovoljava tom zahtjevu.

50 Članak 85. stavak 1. zabranjuje određene sporazume ili prakse koje su suprotne tržišnom natjecanju. Samo je jedna od posljedica, koju u smislu građanskog prava može imati povreda ove zabrane, izričito propisana u članku 85. stavku 2., a to je ništavost ugovora. Na nacionalnom je pravu da definira ostale posljedice vezane uz povredu članka 85. Ugovora, kao što su obveza naknade štete nanesene trećoj osobi ili moguća obveza sklapanja ugovora (vidjeti, što se tiče mogućnosti otvorenih nacionalnim sudovima, nacionalne postupke koji su doveli do presuda Suda od 16. lipnja 1981., Salonia, 126/80, Zb., str. 1563., 1774.. i od 3. srpnja 1985., Binon, 243/83, Zb., str. 2015., 2035.). Nacionalni su sudovi ti koji, kada je to primjereno i u skladu s pravilima nacionalnog prava, mogu zahtijevati od gospodarskog subjekta da sklopi ugovor s drugima.

51 Kako sloboda ugovaranja mora ostati pravilo, ne može se, načelno, Komisiji priznati da u okviru ovlasti za izdavanje naloga kojim se treba okončati povreda iz članka 85. stavka 1. ima ovlast jednoj strani nametnuti ulaženje u ugovorne odnose jer prema općem pravilu Komisija ima odgovarajuća sredstva za prisiljavanje poduzetnika da okonča povredu.

52 Konkretno, ne može se prihvatiti opravdanje za takvo ograničenje slobode ugovaranja jer postoji više načina da se okonča povreda. Takav je slučaj s povredama iz članka 85. stavka 1. Ugovora koje proizlaze iz primjene distribucijskog sustava. Naime, takve se povrede mogu eliminirati napuštanjem ili izmjenom distribucijskog sustava. U tim okolnostima Komisija doista ima ovlast da utvrdi povredu i naloži zainteresiranim stranama da je okončaju, ali nije na njoj da nametne strankama svoj izbor između svih mogućih pristupa u skladu s Ugovorom.

53 Prema tome, treba napomenuti da u okolnostima ovoga predmeta Komisija nije bila ovlaštena donijeti posebne naloge koji obvezuju BMW da isporučuje tužitelju robu i da mu dopusti korištenje svojih žigova. Iz toga slijedi da Komisija nije povrijedila pravo Zajednice odbijanjem, s obrazloženjem da nije nadležna, zahtjeva kojim se traži donošenje tih naloga.

54 Nadležnost Komisije za donošenje odluke koja može proizvesti praktične učinke ekvivalentne tim nalozima koje je zatražio tužitelj i mogućnost da preoblikuje tužiteljev zahtjev u zahtjev za donošenje takve odluke ne mogu pobiti ovaj zaključak. Naime, Komisija se nije pozvala na svoju nenadležnost da bi opravdala odbijanje cjelokupne pritužbe, nego samo kako bi opravdala odbijanje da donese konkretne tražene mjere. Budući da predmet tužbe nadilazi taj specifičan zahtjev, tim se pitanjem ne bavi prvi dio odluke, već njen drugi dio.

3. Drugi dio pobijane odluke

55 Protiv drugog dijela pobijane odluke tužitelj se u bitnome oslanja na četiri tužbena razloga. Prvi se odnosi na to da je Komisija odbijanjem da izvrši svoje ovlasti prekršila članak 155. Ugovora, članak 3. Uredbe br. 17 i članak 6. Uredbe br. 99/63. Drugi tužbeni razlog, istaknut na raspravi, vezan je za povredu obveze obrazlaganja propisanu člankom 190. Ugovora. Treći tužbeni razlog, iznesen u replici, odnosi se na neprimjenjivost i nezakonitost Uredbe br. 123/85. Četvrti tužbeni razlog navodi postojanje zlouporabe ovlasti.

a) Prvi tužbeni razlog, koji se odnosi na povredu članka 155. Ugovora, članka 3. Uredbe br. 17 i članka 6. Uredbe br. 99/63 i drugi tužbeni razlog koji se odnosi na obrazloženje pobijane odluke

Argumentacija stranaka

56 Tužitelj navodi, kao prvo, da se Komisija odrekla izvršavanja svojih ovlasti u korist nacionalnih sudova u odnosu na provedbu članka 85., iako je u posebnom tisku izjavila da se „zbog članka 85. stavka 2. ne može od nacionalnih sudova zatražiti pravna zaštita“ od klauzula u ugovorima o distribuciji koje su protivne tržišnom natjecanju.

57 Tužitelj tvrdi da pravo Zajednice propisuje postupak za otklanjanje povreda i da se Komisija ne može suzdržati od izvršavanja ovlasti s tim u vezi. U tom se pogledu on poziva na dužnost koja Komisiju u tom području obvezuje na temelju Ugovora kao i na isključive i posebne nadležnosti u pogledu povreda, izuzeća i selektivne distribucije na temelju, među ostalim, odredaba Uredbe br. 123/85. Tužitelj navodi da je na njemu, a ne na Komisiji, da odabere hoće li se obratiti nacionalnim sudovima ili nadležnim institucijama Zajednice. Dodaje da postupci koji su u tijeku pred talijanskim sudovima imaju drugačiji predmet u odnosu na pritužbu.

58 Drugo, tužitelj navodi da se Komisija, u ovom slučaju, ne može pozivati na diskrecijsku prirodu svojih ovlasti. Mogućnost odbijanja pritužbe, koja je Komisiji priznata člankom 6. Uredbe br. 99/63, obuhvaća samo odbijanje u pogledu merituma koje se događa na kraju istrage koja joj je omogućila da prikupi podatke potrebne za izvršavanje diskrecijskih ovlasti. Komisija je dakle obvezna povodom svake pritužbe, osim onih koje su očito neosnovane, pokrenuti ispitni postupak. Prethodno navedeni članak 6., prema kojem Komisija može na zahtjev „odbiti dati povoljan odgovor“, dakle, obuhvaća nalog za okončanje povrede i nepokretanje postupka. Tužitelj se u potporu svojoj tezi poziva na prethodno navedenu presudu Suda od 11. listopada 1983., 210/81, točku 19.

59 U svojoj replici tužitelj osporava, kao treće, da ne postoji dovoljan interes Zajednice za dodatnim istraživanjem činjenica navedenih u pritužbi. Naime, okružnica koju je 7. srpnja 1988. BMW Italia uputio svim svojim distributerima, s ciljem da se obeshrabri prodaja neovlaštenim prekupcima i prodaja „izvan

područja“ dogovorena uz intervenciju „agenata ili posrednika“, protivna je zahtjevima prava Zajednice u području kako selektivne tako i isključive distribucije kao i članku 3. stavku 11. Uredbe br. 123/85. Komisija je sama dvaput potvrdila da je takvo ponašanje povreda temeljnih pravila i to, s jedne strane, u svom priopćenju o Uredbi br. 123/85 (SL 1985, C 17, str . 4., odlomak 1., točka 3.) i, s druge strane, u svom *Šesnaestom izvješću o politici tržišnog natjecanja* (točka 30., str. 45.).

60 Komisija tvrdi da zbog izravne primjenjivosti članka 85. stavka 1. Ugovora, Komisija i nacionalni sud imaju zapravo istovremenu nadležnost primijeniti tu odredbu, kako pokazuju presude Suda od 30. siječnja 1974., BRT (127/73, Zb., str. 51.), i od 10. srpnja 1980., Lauder (37/79, Zb., str. 2481.).

61 Dodaje da, iako stranke imaju pravo birati između obraćanja institucijama Zajednice ili nacionalnim tijelima u svrhu osiguranja poštovanja prava iz članka 85. Ugovora, pravne posljedice pribjegavanja jednima odnosno drugima su različite. U tom smislu, uostalom, tužitelj ne poriče da talijanski sudovi, za razliku od Komisije, imaju ovlasti naložiti BMW-u Italia da nadoknadi štetu koju mu je moglo prouzročiti odbijanje prodaje.

62 Komisija nadalje primjećuje da tužitelj ne osporava ni to da su talijanski sudovi u mogućnosti lakše riješiti potencijalni spor glede navodne povrede članka 85. stavka 1. Ugovora koju je počinio BMW Italia jer su sudovi Milana ili Vicenze u boljem položaju od Komisije za ispitivanje Automecovog zahtjeva i za primjenu na distribucijski sustav BMW-a članka 85. stavka 1. odnosno, po potrebi, odredaba Uredbe br. 123/85. Nadležnost nacionalnih sudova, kad je riječ o odlučivanju hoće li neki ugovor uživati povlasticu skupnih izuzeća, potvrdio je Sud u svojoj presudi od 3. veljače 1976., Roubaix (63/75, Zb., str. 111.).

63 Komisija navodi da je pitanje ima li ona ili ne diskrecijsku ovlast odbiti upućene joj pritužbe, bez prethodne istrage, važno načelno pitanje o izvršavanju njenih nadzornih ovlasti. To bi bio prvi put da je sud Zajednice nadležan za odluku kojom Komisija odbija pritužbu a da je nije temeljito ispitala i procijenila činjenice koje je iznijela stranka koja je uputila pritužbu. Ova odluka bi se temeljila na postojanju ovlasti Komisije da u javnom interesu Zajednice dodijeli različite stupnjeve prioriteta ispitivanju pritužbi.

64 Komisija ne osporava da podnositelj pritužbe ima pravo na odgovor, odnosno konačni akt u kojem institucija odlučuje o njegovoj pritužbi. Ipak, tvrdi da prema sudskoj praksi Suda (presuda od 18. listopada 1979., Gema/Komisija, 125/78, Zb., str. 3173., 3179.), nije obvezna donijeti konačnu odluku o postojanju ili nepostojanju navodne povrede. Imajući velik diskrecijski prostor u pogledu donošenja odluke o osnovanosti pritužbe, ona tim više ima velik diskrecijski prostor za donošenje pripremnih mjera za konačnu odluku, kao što je otvaranje istrage. Komisija međutim priznaje da je dužna ispitati pritužbe na nediskriminirajući način, za što tvrdi da je u ovom slučaju i učinila. U tom smislu

tvrdi da je provjera usklađenosti distribucijskog sustava BMW-a Italia s člankom 85. stavkom 1. Ugovora i odredbama Uredbe br. 123/85 zahtijevala opsežnu i vrlo složenu istragu, koju bi trebalo otvoriti gotovo *ex nihilo*, dok su razni talijanski sudovi pred kojima su postupke pokrenuli i Automec i BMW Italia bili upoznati s ugovornim odnosima BMW-a Italia sa svojim prekupcima, a posebno s onima koje je u prošlosti održavao s tužiteljem. Prema Komisiji, navedeni su sudovi stoga u boljem položaju za provođenje istrage potrebne za ocjenu sukladnosti distribucijskog sustava BMW-a Italia s pravilima Zajednice o tržišnom natjecanju.

65 Komisija ističe da su je ta razmatranja kao i briga za procesnu ekonomiju dovele do zaključka da Automecova pritužba nema, u usporedbi s tisućama postupaka koje se pred njom vode, dovoljan stupanj javnog interesa koji bi opravdao otvaranje dodatne istrage u odnosu na onu koju su već proveli talijanski sudovi pred kojima su postupci pokrenuti po „slobodnom izboru“ dvaju spomenutih poduzetnika.

66 Što se tiče općeg načela prema kojem ima diskrecijsku ovlast odrediti stupnjeve prioriteta, Komisija tvrdi, kao prvo, da nijedna odredba prava Zajednice od nje ne zahtijeva otvaranje istrage svaki put kad zaprimi pritužbu. U svom odgovoru na repliku ističe da se tužitelj ne može, u prilog svom argumentu, pozivati na prethodno navedenu presudu Suda od 11. listopada 1983., 210/81, koja predstavlja izoliran slučaj, tako da se s tim u vezi ne može govoriti o ustaljenoj sudskoj praksi.

67 Kao drugo, Komisija navodi da, prema talijanskoj verziji članka 6. Uredbe br. 99/63, ona može odlučiti ne udovoljiti pritužbi na temelju elemenata (informacija i dokaza) „di cui dispone“ [kojima raspolaže], a ne na temelju onih kojima bi mogla raspolagati samo nakon duge, složene i skupe istrage; kao treće, navodi da je dužna osigurati poštovanje javnog interesa prateći, prije svega, ponašanja koja svojom raširenošću, težinom i trajanjem predstavljaju vrlo ozbiljnu povredu slobodnom tržišnom natjecanju. Ona ističe da bi, ako bi uistinu bila obvezna otvoriti istragu nakon pritužbe, izbor predmeta u kojima će se provoditi istraga pripadao poduzetnicima, a ne njoj, te bi se vodio po kriterijima privatnog, a ne javnog interesa.

68 Komisija se poziva na statističke podatke o postupcima koji su pred njom u tijeku u području tržišnog natjecanja da bi pokazala potrebu definiranja prioritetnih kriterija pri razmatranju različitih predmeta, uzimajući u obzir njena stvarna ograničenja. Pojašnjava da je upravo zbog broja tih slučajeva u *Sedamnaestom izvješću o politici tržišnog natjecanja* (točka 9., str. 24.) morala definirati sljedeće prioritetne kriterije:

„Općenito govoreći, kad predmeti uključuju politički vrlo važna pitanja, Komisija im daje prednost. Kod predmeta koje istražuje po službenoj dužnosti i kod pritužbi, Komisija ispituje ozbiljnost navodnih povreda. Nadalje, u slučaju pritužbi i obavijesti, mora se voditi računa o činjenici da se odluka mora brzo

donijeti. To je pogotovo slučaj kada su u tijeku nacionalni sudski postupci. Predmeti u kojima se traži primjena postupka po prigovoru predviđenog propisima o skupnim izuzećima moraju uvijek biti prioritet s obzirom na rok od šest mjeseci. U drugim slučajevima, s predmetima se postupa kronološki.“

69 Prema Komisiji, jasno je da tužiteljeva pritužba ne ispunjava nijedan od tih prioritetnih kriterija, kako u pogledu ozbiljnosti navodne povrede tako ni u pogledu potrebe za odlukom Komisije koja omogućuje nacionalnom sudu da odluči. Što se tiče potonjeg kriterija, Komisija podsjeća, s jedne strane, da njena odluka nije bila nužna da bi omogućila talijanskim sudovima da donesu odluke u postupcima koje su pred njima pokrenule stranke. S druge strane, objašnjava da se ovaj kriterij prije svega odnosi na situaciju u kojoj se postupak pred nacionalnim sudom vodi u vezi s valjanosti ili izvršenjem ugovora o kojem je obaviještena Komisija i za koji je zatraženo korištenje izuzeća na temelju članka 85. stavka 3. Ugovora, a primjena ove odredbe je u isključivoj nadležnosti Komisije. To nije slučaj u ovom predmetu jer je primjena članka 85. stavka 3. na ugovore o distribuciji u automobilskom sektoru uređena Uredbom br. 123/85. Međutim, primjena ove Uredbe u potpunosti je u nadležnosti talijanskih sudova koji se u slučaju sumnje u valjanost njenih odredbi trebaju obratiti Sudu, u skladu s člankom 177. Ugovora (presuda Suda od 22. listopada 1987., Foto-Frost, 314/85, Zb., str. 4225.).

70 Komisija također ističe da nenadležnost nacionalnog suda da odluči o povlačenju izuzeća ničime ne utječe na njenu tezu jer tužitelj prije svega tvrdi da se skupna izuzeća predviđena Uredbom br. 123/85 ne primjenjuju na distribucijski sustav BMW-a Italia i, podredno, da ta uredba nije valjana.

Ocjena Prvostupanjskog suda

71 Prvostupanjski sud smatra da se ovim tužbenim razlogom zapravo postavlja pitanje koje su obveze Komisije kada pred njom fizička ili pravna osoba pokrene postupak putem zahtjeva na temelju članka 3. Uredbe br. 17.

72 Valja napomenuti da su Uredbe br. 17 i br. 99/63 dodijelile postupovna prava osobama koje su Komisiji podnijele pritužbu, primjerice da budu obaviještene o razlozima zbog kojih Komisija namjerava odbiti njihovu pritužbu i da o tome podnesu svoje očitovanje. Zakonodavac Zajednice je Komisiji također propisao određene specifične obveze. Međutim, ni Uredba br. 17 ni Uredba br. 99/63 ne sadrže izričite odredbe o radnjama koje treba poduzeti u pogledu merituma pritužbe ni o eventualnim obvezama Komisije za provođenjem istrage.

73 Za određivanje obveza Komisije u ovom kontekstu prije svega treba napomenuti da je Komisija odgovorna za provedbu i orijentaciju politike tržišnog natjecanja Zajednice (vidjeti presudu Suda od 28. veljače 1991., Delimitis, C-234/89, Zb., str. 935., 991.). Člankom 89. stavkom 1. Ugovora dodijeljena joj je zadaća

osigurati primjenu načela utvrđenih u člancima 85. i 86., a odredbama donesenima na temelju članka 87. u tu su joj svrhu dodijeljene široke ovlasti.

74 Opseg obveza Komisije u području prava tržišnog natjecanja mora se ispitati u svjetlu članka 89. stavka 1. Ugovora, koji u ovom području predstavlja specifičan odraz opće zadaće provođenja nadzora povjerene Komisiji na temelju članka 155. Ugovora. Međutim, kao što je Sud utvrdio u kontekstu članka 169. Ugovora (presuda od 14. veljače 1989., Star Fruit/Komisija, 247/87, Zb., str. 291., 301.), ta zadaća za Komisiju ne podrazumijeva i obvezu pokretanja postupaka za ustanovljavanje mogućih povreda prava Zajednice.

75 U tom pogledu Prvostupanjski sud ističe da iz sudske prakse Suda proizlazi (prethodno navedena presuda od 18. listopada 1979., GEMA, str. 3173., 3189.) da među pravima koja su podnositeljima pritužbe dodijeljena Uredbama br. 17 i br. 99/63 nije pravo na ishođenje odluke, u smislu članka 189. Ugovora, o postojanju odnosno nepostojanju povrede. Iz toga slijedi da Komisija ne može biti obvezna da odluči o tome, osim kad predmet pritužbe pripada njenoj isključivoj nadležnosti, kao što je povlačenje izuzeća dodijeljenog na temelju članka 85. stavka 3. Ugovora.

76 Kako Komisija nema obvezu odlučivati o postojanju ili nepostojanju povrede, ne može je se prisiliti da provede istragu jer predmet potonje može biti samo prikupljanje dokaza o postojanju odnosno nepostojanju povrede koju nije obvezna utvrditi. U tom smislu valja podsjetiti da, za razliku od onoga što je predviđeno u članku 89. stavku 1. drugoj rečenici Ugovora u slučaju zahtjeva koje su podnijele države članice, Uredbe br. 17 i br. 99/63 od Komisije ne zahtijevaju izričito da istraži podnesene joj pritužbe.

77 Valja napomenuti u tom smislu da je sastavni dio izvršavanja upravnih nadležnosti, za subjekta koji je nositelj javne službe, poduzimanje svih organizacijskih mjera potrebnih za ispunjavanje zadaće koja mu je povjerena, uključujući i utvrđivanje prioriteta u pravno određenom okviru, ako takve prioritete nije definirao zakonodavac. To je osobito slučaj kad je tijelu povjerena zadaća praćenja i kontrole koja je jednako opsežna i općenita kao i ona dodijeljena Komisiji u području tržišnog natjecanja. Dakle, činjenica da Komisija dodjeljuje različite stupnjeve prioriteta predmetima u kojima postupa u području tržišnog natjecanja u skladu je s obvezama koje joj nameće pravo Zajednice.

78 Ova ocjena nije u suprotnosti s gore navedenom presudom Suda od 11. listopada 1983., 210/81, presudom od 28. ožujka 1985., CICCE (298/83, Zb., str. 1105.), i presudom od 17. studenoga 1987., BAT i Reynolds/Komisija (142/84 i 156/84, Zb., str. 4487.). Naime, u presudi Demo-Studio Schmidt Sud je smatrao da je Komisija „trebala ispitati činjenice koje je iznijela“ stranka koja je podnijela pritužbu, bez prejudiciranja odgovora na pitanje može li se Komisija suzdržati od provođenja istrage o pritužbi, s obzirom na to da je u konkretnom slučaju Komisija ispitala činjenice iznesene u pritužbi i odbila je jer nisu postojali dokazi

koji bi omogućili zaključak o postojanju povrede. Isto tako, ovo se pitanje ne postavlja u kasnijim predmetima CICCE (298/83, prethodno naveden) i BAT i Reynolds (142/84 i 156/84, prethodno naveden).

79 Međutim, iako Komisija ne može biti obvezna provesti istragu, postupovna jamstva predviđena u članku 3. Uredbe br. 17 i članku 6. Uredbe br. 99/63 ipak je obvezuju da pažljivo ispita činjenične i pravne elemente koje joj je priopćio podnositelj pritužbe, kako bi procijenila čine li ti elementi ponašanje koje narušava tržišno natjecanje unutar zajedničkog tržišta i utječe na trgovinu između država članica (vidjeti prethodno navedene presude Suda od 11. listopada 1983., Demo-Studio Schmidt, od 28. ožujka 1985., CICCE, i od 17. studenoga 1987., BAT i Reynolds).

80 Kad je, kao u ovom slučaju, Komisija donijela odluku o odbijanju pritužbe, bez provođenja istrage, nadzor zakonitosti koji mora provesti Prvostupanjski sud treba obuhvatiti provjeru da se sporna odluka ne temelji na materijalno netočnim činjenicama i da nije zahvaćena pogreškom koja se tiče prava kao ni očitom pogreškom u ocjeni ili zloupotrebom ovlasti.

81 S obzirom na ta načela na Prvostupanjskom je sudu da najprije provjeri je li Komisija provela ispitivanje pritužbe kod kojeg je bila obvezna s dužnom pažnjom ocijeniti činjenične i pravne elemente na koje se tužitelj poziva u svojoj pritužbi te, potom, je li pravilno obrazložila svoju odluku o odbijanju pritužbe pozivajući se, s jedne strane, na svoju ovlast „dodjele različitih stupnjeva prioriteta prilikom ispitivanja podnesenih joj predmeta” i, s druge strane, na interes Zajednice koji predstavlja predmet kao na kriterij prioriteta.

82 U tom pogledu Prvostupanjski sud primjećuje prije svega da je Komisija pažljivo ispitala pritužbu, pri čemu je uzela u obzir ne samo činjenične i pravne elemente iznesene u samoj pritužbi, nego je i provela neformalnu razmjenu stavova i informacija s tužiteljem i njegovim odvjetnicima. Komisija je odbila pritužbu tek nakon što je primila na znanje tužiteljeva pojašnjenja i očitovanja iznesena u odgovoru na pismo upućeno na temelju članka 6. Uredbe br. 99/63. Uzimajući u obzir činjenične i pravne elemente sadržane u pritužbi, Komisija je pravilno provela ispitivanje pa joj se stoga ne može prigovoriti nedostatak pažnje.

83 Što se tiče obrazloženja pobijane odluke o odbijanju, Prvostupanjski sud prije svega podsjeća da Komisija ima pravo podnesenim joj predmetima dodijeliti različite stupnjeve prioriteta.

84 Nadalje, valja ispitati je li legitimno, kao što Komisija tvrdi, pozivati se na interes Zajednice koji predstavlja neki predmet kao na kriterij prioriteta.

85 Valja podsjetiti s tim u vezi da, za razliku od građanskih sudova čija je zadaća zaštita prava privatnih osoba u njihovim međusobnim odnosima, upravno tijelo mora djelovati u javnom interesu. Dakle, legitimno je da se za utvrđenje stupnja prioriteta različitih predmeta koji su joj podneseni Komisija poziva na interes

Zajednice. To ne dovodi do izuzimanja djelovanja Komisije od sudskog nadzora jer, na temelju zahtjeva za obrazlaganje utvrđenog u članku 190. Ugovora, Komisija se ne može samo apstraktno pozvati na interes Zajednice. Ona je obvezna iznijeti pravna i činjenična razmatranja koja su je dovela do zaključka da ne postoji dovoljan interes Zajednice koji bi opravdao donošenje istražnih mjera. Dakle, kroz nadzor zakonitosti obrazloženja Prvostupanjski sud nadzire djelovanje Komisije.

86 Pri ocjenjivanju interesa Zajednice za nastavkom ispitivanja predmeta Komisija mora uzeti u obzir okolnosti konkretnog slučaja i, posebno, činjenične i pravne elemente koji su joj podneseni u pritužbi po kojoj postupa. Ona mora ponajprije dovesti u ravnotežu značaj navodne povrede za funkcioniranje zajedničkog tržišta, vjerojatnost utvrđivanja njenog postojanja i opseg istražnih mjera da bi ispunila, u optimalnim uvjetima, svoju zadaću nadzora poštovanja članaka 85. i 86.

87 U tom kontekstu valja ispitati je li, u ovom slučaju, Komisija pravilno zaključila da ne postoji dovoljan interes Zajednice za ispitivanje predmeta zato što je tužitelj, koji je već pokrenuo postupak pred talijanskim sudovima vezano uz raskid ugovora o distribuciji, također mogao tim sudovima postaviti pitanja koja se tiču sukladnosti distribucijskog sustava BMW-a Italia s člankom 85. stavkom 1. Ugovora.

88 Valja napomenuti, u tom smislu, da Komisija nije samo izjavila da prema općem pravilu treba odustati od predmeta isključivo zato što je nacionalni sud nadležan da ga razmotri. Naime, postupci između Automeca i BMW-a Italia koji se odnose na distribucijski sustav BMW-a Italia već su bili pokrenuti pred nacionalnim sudom i tužitelj nije osporio da su talijanski sudovi već bili upoznati s ugovornim odnosima između BMW-a Italia i njegovih distributera. U posebnim okolnostima tog slučaja razlozi vezani za procesnu ekonomiju i kvalitetno sudovanje prevaguju u korist ispitivanja predmeta od strane suda od kojeg je već zatraženo da odluči o sličnim pitanjima.

89 Međutim, za ocjenu zakonitosti pobijane odluke o odbijanju mora se utvrditi je li, upućivanjem poduzetnika koji je podnio pritužbu na nacionalni sud Komisija zanemarila opseg zaštite koju on može osigurati pravima koja proizlaze iz članka 85. stavka 1. Ugovora.

90 U tom smislu valja istaknuti da članak 85. stavak 1. i članak 86. proizvode izravne učinke u odnosima između pojedinaca i dodjeljuju im prava koja nacionalni sudovi moraju štititi (vidjeti prethodno navedenu presudu Suda od 30. siječnja 1974., 127/73). Nadležnost za primjenu tih odredaba istovremeno pripada i Komisiji i nacionalnim sudovima (vidjeti osobito prethodno navedenu presudu Suda od 28. veljače 1991., C-234/89). Ovu dodjelu nadležnosti štoviše karakterizira obveza lojalne suradnje između Komisije i nacionalnih sudova koja proizlazi iz članka 5. Ugovora (vidjeti prethodno navedenu presudu Suda od 28. veljače 1991., C-234/89).

91 Stoga je potrebno ispitati je li se Komisija mogla osloniti na tu suradnju kako bi se osigurala ocjena sukladnosti distribucijskog sustava BMW-a Italia s člankom 85. stavkom 1. Ugovora.

92 U tu svrhu talijanski je sud u mogućnosti uzeti u obzir, prvo, sadrži li taj sustav ograničenja tržišnog natjecanja u smislu članka 85. stavka 1. U slučaju sumnje, on može uputiti Sudu zahtjev za prethodnu odluku. Ako utvrdi ograničenje tržišnog natjecanja protivno članku 85. stavku 1., nastavno treba ispitati je li sustav predmet skupnog izuzeća na temelju Uredbe br. 123/85. On je također nadležan za to ispitivanje (vidjeti prethodno navedenu presudu Suda od 28. veljače 1991., C-234/89). U slučaju sumnje u pogledu valjanosti ili tumačenja navedene uredbe nacionalni sud može također uputiti Sudu zahtjev za prethodnu odluku u skladu s člankom 177. Ugovora. U svakom od tih slučajeva nacionalni sud može odlučiti o sukladnosti distribucijskog sustava s člankom 85. stavkom 1. Ugovora.

93 Iako nacionalni sud doista nema nadležnost naložiti okončanje povrede koju je utvrdio i izricati novčane kazne poduzetnicima koji su je počinili, kao što to može Komisija, on međutim može primijeniti u odnosima između pojedinaca članak 85. stavak 2. Ugovora. Izričito predvidjevši tu građansku sankciju, Ugovor pretpostavlja da nacionalno pravo daje sudu ovlast da zaštiti prava poduzetnika žrtava prakse protivne tržišnom natjecanju.

94 Međutim, u ovom slučaju tužitelj nije podnio nikakav dokaz na temelju kojeg bi se moglo zaključiti da talijansko pravo ne predviđa pravno sredstvo koje bi nacionalnim sudovima omogućavalo da na zadovoljavajući način zaštite njegova prava.

95 Također treba napomenuti da je postojanje, u ovom slučaju, propisa o izuzeću, pod pretpostavkom da je primjenjiv, bilo čimbenik koji je Komisija legitimno mogla uzeti u obzir prilikom ocjene javnog interesa Zajednice za provođenje istrage o takvom distribucijskom sustavu. Naime, kao što je Komisija s pravom primijetila, glavni cilj propisa o skupnom izuzeću jest ograničiti obavještavanje i individualno ispitivanje ugovora o distribuciji koji se primjenjuju u dotičnom sektoru. Postojanje takvog propisa usto olakšava nacionalnim sudovima primjenu prava tržišnog natjecanja.

96 Prema tome, uputivši tužitelja na nacionalni sud, Komisija nije zanemarila opseg zaštite koju nacionalni sud može osigurati pravima koja proizlaze iz članka 85. stavaka 1. i 2. Ugovora.

97 Iz svega navedenog proizlazi da ispitivanjem sporne odluke Prvostupanjski sud nije uočio nikakvu pogrešku, ni koja se tiče prava ni koja se tiče činjenica, kao ni očitu pogrešku u ocjeni. Iz toga slijedi da je tužbeni razlog vezan za povredu prava Zajednice, posebice članka 155. Ugovora i članka 3. Uredbe br. 17, te članka 6. Uredbe br. 99/63, neutemeljen.

98 Nadalje, iz prethodnih razmatranja nužno slijedi da je obrazloženje sporne odluke dovoljno jer se tužitelj legitimno mogao pozvati na svoja prava pred Prvostupanjskim sudom, a Prvostupanjski sud je mogao izvršiti svoj nadzor zakonitosti.

b) Treći prigovor vezan uz nezakonitost Uredbe br. 123/85

Argumentacija stranaka

99 U svojoj tužbi tužitelj je tražio poništenje Uredbe br. 123/85 s obzirom na to da je ona „neizostavna pretpostavka“ pobijane odluke; pritom međutim nije iznio razloge u prilog tom zahtjevu. U svojoj replici tužitelj tvrdi da ta uredba nije primjenjiva u ovom slučaju jer uređuje samo isključivu distribuciju i ne obuhvaća selektivnu distribuciju. Tužitelj dodaje da, ako tome i nije tako, Uredba je opet nevaljana jer stvara očitu nelogičnost i nepravdu uređujući jednim propisom dvije potpuno različite gospodarske pojave kao što su dva prethodno spomenuta oblika distribucije.

100 Komisija ponavlja da nije donijela odluku o primjenjivosti odnosno neprimjenjivosti te uredbe na distribucijski sustav koji je uspostavio BMW Italia, tako da joj tužitelj pogrešno pripisuje mišljenje prema kojem je ta uredba primjenjiva u ovom slučaju, a može se također primjenjivati na sustav kako isključive tako i selektivne distribucije. Ona tvrdi da ne može odlučivati o prirodi tog distribucijskog sustava bez provođenja temeljitog i adekvatnog ispitivanja činjenica navedenih u zahtjevu, ali za što je smatrala da ne postoji dovoljan interes Zajednice.

Ocjena Prvostupanjskog suda

101 Budući da je nesporno da pobijana odluka, koja ne sadrži nijedno pozivanje na Uredbu br. 123/85 ili na eventualnu usklađenost distribucijskog sustava BMW-a Italia s njom, ne govori ništa o primjenjivosti u ovom slučaju Uredbe br. 123/85, ovaj tužbeni razlog nema značaja. Stoga ga je u svakom slučaju potrebno odbiti.

c) Četvrti tužbeni razlog vezan uz zlouporabu ovlasti

Argumentacija stranaka

102 Ovim tužbenim razlogom tužitelj je u svojoj tužbi ustvrdio da je Komisija iskoristila pravila Zajednice kako bi zaštitila poduzetnika, a ne tržišno natjecanje u cjelini. U svojoj je replici dodala da odbijanje da pokrene istragu, čak uz postojanje prethodno spomenute okružnice od 7. srpnja 1988. kojom je BMW pozvao svoje distributere da se suzdrže od prodaje vozila neovlaštenim prekupcima i „agentima ili posrednicima“, potvrđuje volju Komisije da stavi BMW u povoljniji položaj „izuzimajući ga čak i od zadaće dostavljanja opravdanja“. Osim toga, ona navodi da nijedno od tri pisma koja mu je Komisija

poslala ne naznačuje prave razloge koji su je naveli da zanemari pritužbu i podnesene joj dokaze.

103 Komisija opovrgava da je prekršila svoju dužnost da potpuno nepristrano ispita pritužbu. Vjeruje da je objektivno izvršila svoju diskrecijsku ovlast u pogledu ispitivanja podnesene joj pritužbe i upozorava da tužitelj ne smije samo ustvrditi nego treba i dokazati da je u ovom slučaju ona tu ovlast izvršavala zlouporabom i/ili pristrano, slijedeći cilj za koji joj zakonodavac Zajednice nije dodijelio tu ovlast. Komisija navodi da nije imala namjeru „osloboditi“ *a priori* BMW Italia sumnje u povredu pravila tržišnog natjecanja, a još manje primijeniti na njega takozvanu presumpciju nevinosti.

104 U svom odgovoru na repliku Komisija dodaje da je tužiteljeva tvrdnja prema kojoj ona ni u jednom od svojih uzastopnih pisama nije naznačila prave razloge za svoju odluku neprihvatljiva, te da su „pravi razlozi“ na kojima se temelji drugi dio pobijane odluke isključivo oni sadržani u pismu od 28. veljače 1990. godine.

Ocjena Prvostupanjskog suda

105 Treba napomenuti da se tvrdnja o zlouporabi ovlasti može uzeti u obzir samo ako tužitelj ističe objektivne indicije koje su relevantne i dosljedne te koje su u mogućnosti dokazati njeno postojanje (vidjeti, na primjer, presudu Suda od 13. srpnja 1989., Caturla-Poch i De la Fuente/Parlament, 36/87, Zb., str. 2471., 2489., i presudu Prvostupanjskog suda od 27. lipnja 1991., Valverde/Sud, T-156/89 Zb., str. II-407., II-453.).

106 Stoga valja ispitati upućuju li dokazi tužitelja na zaključak da se Komisija koristila, u ovom slučaju, ovlašću odlučivanja koja joj je dodijeljena Uredbom br. 17 u cilju za koji joj ta ovlast nije dodijeljena, odnosno za praćenje primjene načela utvrđenih u člancima 85. i 86. Ugovora.

107 U tom pogledu, treba napomenuti da tužitelj nije iznio nikakvu konkretnu okolnost koja omogućuje zaključak da su razlozi koje je naznačila Komisija opravdavajući odbijanje pritužbe samo izgovor, a da je pravi cilj izbjegavanje primjene pravila o tržišnom natjecanju na poduzetnika BMW. Činjenica da Komisija nije ocijenila sukladnost BMW-ovog ponašanja s člankom 85. ne znači da je postupala proizvoljno, posebice s obzirom na to da tužitelj nije osporio da je takva ocjena zahtijevala veliku i složenu istragu. Okružnica BMW-a Italia od 7. srpnja 1988. na koju se poziva tužitelj ni na koji način ne dokazuje da je Komisija zloupotrijebila ovlasti. Ovo pismo sadrži samo upute koje je BMW Italia uputio svim svojim distributerima i ni na koji način ne pokazuje da je Komisija donošenjem pobijane odluke željela zaštititi društva BMW grupe. Što se ostalog tiče, tužitelj ističe argumente kojima je cilj utvrditi postojanje povrede članka 85. koju je počinio BMW. Ovi argumenti ne predstavljaju indicije na temelju kojih bi se mogao izvesti zaključak da se Komisija vodila nezakonitim razmatranjima prilikom donošenja odluke o tome da neće provjeriti utemeljenost prigovora.

108 Stoga treba utvrditi da nije ustanovljena zlouporaba ovlasti i da, prema tome, ovaj tužbeni razlog treba odbiti.

109 Iz svega navedenog proizlazi da treba odbiti zahtjev za poništenje. Budući da se zahtjev za naknadu štete temelji isključivo na istim razlozima kao i zahtjev za poništenje, također treba odbiti, s obzirom na to da nije bilo nezakonitog postupanja Komisije, zahtjev za naknadu štete bez potrebe za odlukom o dopuštenosti.

Troškovi

110 Na temelju članka 87. stavka 2. Poslovnika Prvostupanjskog suda, svakoj stranci koja ne uspije u postupku nalaže se snošenje troškova, ako je postavljen takav zahtjev. Budući da tužitelj nije uspio u svom tužbenom zahtjevu, treba mu naložiti snošenje troškova.

Slijedom navedenog,

PRVOSTUPANJSKI SUD

proglašava i odlučuje:

1. Tužba se odbija.

2. Tužitelju se nalaže snošenje troškova.

Cruz Vilaça Vesterdorf García-Valdecasas

Lenaerts Barrington Saggio

Kirschner Yeraris Schintgen

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 18. rujna 1992.

Tajnik Predsjednik